

Avtal - trafikplats Staby vid E4:an

Förslag till samhällsbyggnadsnämndens beslut

1. Godkänna förslag till medfinansieringsavtal.
2. Kommunens medfinansiering sker inom ramen för samhällsbyggnadsnämndens investeringsplan.
3. Samhällsbyggnadsdirektören får i uppdrag att teckna medfinansieringsavtalet.
4. Ge förvaltningen i uppdrag att när kommunens medfinansieringsåtagande är känt göra en förnyad bedömning huruvida medfinansieringen är rimlig.

Ärende

I översiktsplan för staden Linköping, antagen 2010 och i Fördjupad översiktsplan för Ekängen-Roxtuna och Distorp- Gärstad, antagen 2012 så pekas en utbyggnad av trafikplats Staby ut som en viktig åtgärd för att underlätta framtida utveckling av områdena Ekängen, Distorp, Roxtuna etc norr om E4:an. Just nu pågår en utredning som ska svara på hur områdena norr om Tekniska verkens verksamhet i Gärstad och del av Distorp bäst ska utvecklas för att främja framtida utveckling av dessa verksamhetsområden.

En utbyggnad av trafikplats Staby så att man kan åka av E4:an norrut är en nödvändighet för att dessa områden ska bli möjliga att utveckla. Även utvecklingen av Ekängen kräver en väganslutning norrut från E4:an. . Trafikverket och kommunen har nu tagit fram ett medfinansieringsavtal för utveckling av trafikplatsen. Avtalet innebär i korthet att Trafikverket ansvarar för och bekostar framtagandet av den vägplan som krävs för att utveckla trafikplatsen. Kommunen ansvarar för finansieringen av själva byggnationen och den kommunala väganslutningen som behövs norrut.

Förslag till åtgärd är att trafikplatsen förses med ny på- och avfart mot norr från E4:an. Det kommer vara möjligt att åka av mot norr från både väster och öster på E4:an. Exakt utformning kommer tas fram i vägplanarbetet. Idag går trafiken till bland annat Gärstadverken och Ekängen via Norrköpingsvägen och Gumpekullavägen. Åtgärden innebär förutom bättre direktaccess från E4:an norrut också minskad trafik på dessa vägar.

Vägplanearbetet beräknas starta 2023. Byggnationen påbörjas 2025 och ska vara klar 2026. Det finns idag ingen framtagen kostnadskalkyl för det som kommunens ska medfinansiera. Kostnaden kommer klarna under vägplanearbetet. Kommunen har översiktligt bedömt kostnaden för byggnationen 40 – 60 mnkr.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Avtal – trafikplats Staby vid E4:an, 2021-11-28

Bilaga 1 – Avtal trafikplats Staby E4 Linköping

Bakgrund

Området norr om E4:an är ett av Linköpings viktigaste framtida utvecklingsområden när det gäller tung industri, miljöföretag, avfallshantering och logistik. Läget utmed E4:an är väl anpassat för denna typ av transportintensiva verksamheter. Den omfattande bostadsutvecklingen i Ekängen och Roxtuna genererar också mycket trafik. Att ansluta områdena till E4:an via trafikplats Staby skulle ge mycket stora samhällsvinster i form av kortare färdvägar, kortare transport- och restider.

Kommunens utvecklingsplaner för områdena beskrivs i både Linköpings kommuns översiktsplan för staden Linköping, antagen 2010 och i den fördjupade översiktsplanen för Ekängen-Roxtuna och Distorp-Gärstad, antagen 2012 redovisas utbyggnadsplaner av bostäder och verksamhetsområden i nordöstra delen av staden. Det pågår nu olika utvecklingsprojekt för denna del av staden. Bland annat ett nytt bostadsområde Näsby 5:55 i södra Ekängen med planerad byggstart sommaren 2022. Ett annat utvecklingsprojekt är en pågående utredning över hur ett nytt verksamhetsområde Distorp, vilket ligger strax öster om Tekniska verkens anläggning i Gärstad, kan utvecklas. Anslutning norrut från E4:an bedöms som viktigt för den fortsatta utvecklingen för denna del av staden.

Idag går trafiken till Gärstadverken och Ekängen och dess omland bland annat via Norrköpingsvägen och Gumpekullavägen. För att förbättra direktaccessen till dessa områden men också minska trafiken på namngivna vägar är det en förutsättning att trafikförsörjningen norrut från E4:an via Staby trafikplats förbättras.

Staby trafikplats är en del i det nationella vägnätet och väghållare är Trafikverket. Hur trafikplatsen kan utvecklas har varit föremål för olika utredningar, bland annat har en så kallad åtgärdsvalsstudie genomförts 2013, med diarienummer TRV 2012/84313. Åtgärdsvalsstudien genomfördes i enlighet med metodiken för åtgärdsvalsstudier. Den metoden bygger på tillämpningen av fyrstegsprincipen. Åtgärdsvalsstudien visar att åtgärder från steg tre eller fyra är de mest kostnadseffektiva ur ett samhällsekonomiskt perspektiv på kort och lång sikt. Fyra åtgärder redovisas i åtgärdsvalsstudien. Den mest troliga åtgärden är en steg tre åtgärd som innebär en utbyggnad av trafikplatsen med en- och påfart från E4:an i nordlig riktning. Denna åtgärd visade på restidsvinster, miljövinster och mindre fordonskostnader.

Mot bakgrund av kommunens utvecklingsplaner norr om E4:an ingick en utveckling av trafikplatsen, som en av flera åtgärder, i den avsiktsförklaring som slöts mellan Trafikverket och Linköpings kommun i december 2019, Avsiktsförklaring – Avseende utveckling i områdena Ekängen, Roxtuna, Gärstad, Distorp och Torvinge/Tallboda, dnr SBN 2019-612. Av

avsiktsförklaringen framgår att parterna ska verka för en utbyggnad av trafikplats Staby.

För att få till en utbyggnad av Staby trafikplats har Trafikverket och Linköpings kommun nu tagit fram ett förslag till medfinansieringsavtal för utveckling av trafikplatsen, benämnt Avtal om medfinansiering och samverkan E-län E4 trafikplats 113 Staby, Linköpings kommun, Östergötland, se bilaga 1.

Staby trafikplats är idag en trevägslösning och det går endast åka av E4:an söderut. Den föreslagna lösningen är att trafikplatsen byggs ut med en ny anslutning norrut och troligen en ny cirkulationsplats söder om E4:an så att den trafik som idag kommer västerifrån på E4:an kan nå den nya anslutningen norrut. Kommunen ansvarar sedan för att erforderlig anslutning till befintligt vägnät norrut byggs ut.

Av medfinansieringsavtalet framgår att Trafikverket ansvarar för framtagande av vägplan och är byggherre för utbyggnaden av infrastrukturen. Vidare är Trafikverket fortsatt väghållare av trafikplatsen och har därmed ansvar för drift och framtida förnyelse. Kommunen ansvarar för att medfinansiera infrastrukturen och anslutande kommunal väg. Kommunen blir sen väghållare och ansvarar därmed för drift och framtida förnyelse av denna.

Genom föreslagen lösning ökar kapaciteten, framkomligheten för vägtrafik, trafiksäkerheten, samt tillgängligheten till och från Tekniska verkens anläggning i Gärstad, det nya verksamhetsområdet Distorp och till orten Ekängen (samtliga norr om E4:an). Utbyggnaden av trafikplatsen innebär förutom bättre access norrut också att person- och godstrafik minskar i de norra delarna av centrala Linköping. Idag behöver denna trafik gå i en omväg söder om E4:an. När dessa åtgärder är genomförda ges möjligheter till en bättre koppling för person- och godstrafik mellan E4:an och stadens befintliga och nya verksamheter i Gärstad och Distorp samt till utvecklingsorten Ekängen.

Ekonomiska konsekvenser

Trafikverket ansvarar för och bekostar framtagandet av vägplan för ombyggnaden av trafikplatsen. Kostnaden för denna bedöms hamna 7 – 10 mnkr.

Kommunen ansvarar för finansieringen av själva utbyggnaden av trafikplatsen samt tillhörande kommunal väganlutning norrut. I detta skede finns ingen kostnadskalkyl framtagen. Kommunen har därför översiktligt beräknat att det kommunala åtagandet torde hamna 40 – 60 mnkr. En närmare kostnadskalkyl tas fram under arbetet med vägplanen.

Skulle kostnaden för föreslagna åtgärder hamna över vad kommunen anser är rimligt att finansiera och kommunen därmed avbryter projektet har

Trafikverket rätt att rekvirera nedlagda kostnader för framtagande av vägplan från kommunen.

Finansiering sker genom samhällsbyggnadsnämndens investeringsplan.

Bedömd tidplan för projektet är att vägplanen tas fram under 2023 till 2024. Byggnationen sker sedan 2025 – 2026. Trafikverket har rätt att löpande rekvirera kommunen för nedlagda kostnader halv- och helårsvis.

Kommunala mål

Inom målområde Samhälle så bidrar utbyggnaden av Staby trafikplats till ett attraktivt och tryggt Linköping samt ett företagsamt Linköping.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Projektet bedöms inte påverka jämställdheten.

Samråd

I detta tidiga skede har det inte funnits någon anledning att ha några samråd.

Uppföljning och utvärdering

När vägplanen är klar och en fullständig kostnadskalkyl finns framtagen ska kommunens medfinansieringsåtagande prövas och prioriteras i den ordinarie budgetprocessen.

Kommunledningsförvaltningens helhetsbedömning

Inte aktuellt då ärendet förväntas stanna i SBN.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Leif Lindberg

Beslutet skickas till: